

Európske stretnutie o mokradiach v Trnave

Slovenská republika bola hostiteľom 7. európskeho regionálneho zasadnutia Ramsarského dohovoru. V dňoch 27. – 30. septembra 2011 sa v slovenskom „malom Ríme“, v Trnave, stretlo 130 zástupcov ministerstiev zodpovedných za implementáciu Dohovoru o mokradiach (Ramsar, Irán, 1971), ich agentúr a mimovládnych organizácií zo 40 európskych krajín, partnerských organizácií dohovoru, medzivládnych organizácií (Európska hospodárska komisia UNECE, Svetová organizácia OSN pre turizmus UNWTO, Stredisko pre svetové dedičstvo UNESCO, Medzinárodná komisia pre ochranu rieky Dunaj ICPDR a i.), vedeckých inštitúcií, expertov a kontaktných osôb pre aktivity Ramsarského dohovoru. Tomuto stretnutiu bolo venované aj osobitné číslo Enviromagazínu, ktoré pripravilo Ministerstvo životného prostredia SR, Štátna ochrana prírody SR a SAŽP účastníkom a verejnosti, aj na počesť 40. výročia dohovoru.

Regionálne stretnutia sa konajú každé tri roky pred celosvetovými zasadnutiami konferencie zmluvných strán dohovoru. Stretnutie sa venovalo hlavným témam, ktoré ovplyvnia obhospodarovanie a využívanie vodou podmienených ekosystémov v najbližších rokoch. Vo výše 40 prezentáciách počas rokovanií v 12 blokoch účastníci v priebehu troch rokovacích dní zhodnotili pokrok pri naplňaní Dohovoru o mokradiach, venovali sa oblastiam spoločného záujmu pri obmedzených kapacitách a znižujúcich sa zdrojoch, ktoré máme k dispozícii na implementáciu dohovoru, navrhovaným rezolúciám a dokumentom pripravovaným pre COP11. Je evidentné, že ďalší rozvoj dohovoru vyžaduje spoluprácu s existujúcimi a novými partnermi – poľnohospodármi, lesníkmi, rybármi, športovými a turistickým sektorom, s odborníkmi na energetiku, plavbu a pod. Významnou témou súčasnosti je ekonomické hodnotenie mokradí, platby za ekosystémové služby a kultúrne aspekty ochrany mokradí, využitie podpornej politiky a finančných nástrojov Európskej únie. Stretnutie bolo v tomto smere veľmi poučné pre mnohých delegátov, vrátane slovenských. Starostlivosť o mokrade a ich revitalizácia je tiež témou pri riešení zmeny klímy a stratégií pre prevenciu povodní. Čoraz väčší význam a ocenenie nadobúdajú mokrade aj v urbanizovanom prostredí.

Dva dni stretnutia boli venované výmene skúseností z oblasti starostlivosti o „laboratóriá v prírode“ – ramsarské lokality (územia zapísané do celosvetového Zoznamu mokradí medzinárodného významu), či územia chránené inými medzinárodnými mechanizmami, inovatívnym a trvalo udržateľným prístupom, využívaniu týchto mokradí ako nástroja pri plánovaní manažmentu vôd v povodí a spolupráci s verejnosťou. Prezentované boli aj návrhy na aktualizovaný ramsarský informačný formulár a Strategický rámec pre prihlasovanie ramsarských lokalít. Večerná

recepčia ministra životného prostredia SR 28. septembra bola zároveň slávnosťou pripomínajúcou 40 rokov od podpísania dohovoru v iránskom Ramsare a bola dôstojným podujatím k tomuto výročiu v rámci celosvetových osláv.

Súčasťou programu stretnutia bola návšteva trilaterálnej česko-slovensko-rakúskej ramsarskej lokality Niva na sútoku riek Morava-Dyje-Dunaj. Účastníci mali možnosť spoznať nivu Moravy od jej sútoku s Dunajom pri Devíne, chránené územia rôzneho charakteru pozdĺž rieky na slovenskej a čiastočne i rakúskej strane a úspechy a problémy starostlivosti

o toto cezhraničné územie. Exkurzia bola ukončená v historickom centre mestečka Skalica, kde sa v krásnej budove Domu kultúry konali oslavy 10. výročia podpísania Memoranda o porozumení pri ochrane ramsarských lokalít pozdĺž tohto cenného cezhraničného územia, podpísaného v auguste 2001, ktoré prispelo k rozvoju spolupráce iniciovanej pôvodne mimovládnyimi organizáciami zo všetkých troch krajín, i k sérii projektov na jeho ochranu a obnovu. Predstavená bola história tejto spolupráce, odporúčania pre kooperáciu v iných regiónoch aj kultúra regiónu vo vystúpeniach súborov z Moravy, Slovenska a Rakúska.

Posledný deň sa účastníci zaoberali zefektívnením regionálnej spolupráce, keď štyri európske regionálne iniciatívy (mediteránna, nordicko-baltická, čiernomorská-azovská a karpatská) diskutovali svoje prístupy, ciele i problémy a vymenili si skúsenosti pre zlepšenie svojej činnosti. Priority a úlohy pre vedeckú a odbornú činnosť dohovoru a potreby činnosti v oblasti komunikácie, výchovy, participácie a osvetu uzavreli diskusiu výkonných orgánov dohovoru a ich partnerov. Osobitný blok bol venovaný mokradiam ako cieľu cestovného ruchu, keď bol ako príklad predstavený Protokol o trvalo udržateľnom cestovnom ruchu Karpatského dohovoru. Turizmus v mokradiach je tiež témou Svetového dňa mokradí v roku 2012 a aj najbližšieho 11. zasadnutia COP11 v Bukurešti 19. – 26. júna 2012.

Vďaka spolupráci sekretariátu Ramsarského dohovoru, MŽP SR, ŠOP SR, Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Slovenskej agentúry pre cestovný ruch, Ministerstva zahraničných vecí, Daphne – Inštitútu aplikovanej ekológie, WWF Rakúsko, Karpatskej iniciatívy pre mokrade, ale aj primátorov Trnavy a Skalice a ďalších, sa Slovensko a región prezentovali ako časť Európy s výraznou snahou o zachovanie mokradí, plnenie cieľov Ramsarského dohovoru a podporu cezhraničnej spolupráce. Podujatie sa uskutočnilo vďaka podpore projektu *Zabezpečenie starostlivosti o mokrade Slovenska, zvyšovanie environmentálneho povedomia o mokradiach a budovanie kapacít*, realizovaného ŠOP SR v rámci Operačného programu životné prostredie.

RNDr. Ján Kadlečík
Štátna ochrana prírody SR

Foto: R. Považan

Účastníci spoznávali hodnoty a spoluprácu na cezhraničnej rieke Morava za odborného sprievodu riaditeľa Správy CHKO Záhorie D. Valachoviča (vľavo) a M. Janáka z Daphne (vpravo)

Foto: R. Považan

Otvorenie konferencie sa konalo za účasti ministra životného prostredia SR J. Nagyá

Foto: R. Považan

G. Egger (vľavo) z WWF Rakúsko informuje na hrade Devín o ochrane a manažmente rakúskej časti trilaterálnej ramsarskej lokality Niva na sútoku Morava-Dyje-Dunaj